

**MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
WIELOKULTUROWE DZIEDZICTWO EUROREGIONU
KARPACKIEGO NA PRZESTRZENI WIEKÓW**

*

**UPAMIĘTNIE NIE MORDU ŻYDÓW Z WOLI MICHOWEJ
I OKOLIC, ZAMORDOWANYCH PRZEZ NIEMIECKIEGO OKUPANTA
W LIPCU 1942 r.**

**Szczawne - Wola Michowa - Łupków
8-9 lipca 2019 r.**

**Przedsięwzięcie w powiązaniu z projektem naukowo-dydaktycznym
„Edukacja Historyczna w Służbie Resocjalizacji”,
realizowanym w Zakładzie Karnym w Łupkowie
na mocy porozumienia Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej
w Rzeszowie i Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami**

Organizatorzy:

**Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami z siedzibą w Przemyśle
Zakład Karny w Łupkowie
Gmina Komańcza**

Współorganizatorzy:

**Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sanoku
Instytut Kulturoznawstwa Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie
Narodowy Instytut Dziedzictwa
Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku
Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska
Powiat Sanocki
Urząd Miasta Sanoka
Urząd Miejski w Ustrzykach Dolnych
Gmina Jaśliska
Gmina Besko
Gmina Zarszyn
Gmina Bukowsko
Gmina Tyrawa Wołoska
Gmina Jasło
Miasto i Gmina Zagórz
Miejska Biblioteka Publiczna w Sanoku
Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Sanoku
Bieszczadzkie Centrum Turystyki i Promocji w Ustrzykach Dolnych
Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. Eugeniusza Waniewicza w Ustrzykach Dolnych
Zespół Szkół nr 1 w Sanoku
Ochotnicza Straż Pożarna w Nowosielskach
Zespół Szkół Licealnych im. Józefa Piłsudskiego w Ustrzykach Dolnych
Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Dziedzictwa Żydów Ziemi Dukielskiej „Sztetl Dukla”
Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Oddział Bieszczadzki
Muzeum Okręgowe w Tarnowie
Stowarzyszenie „Dziedzictwo Mniejszości Karpackich” w Zagórz
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne na Rzecz Rozwoju Wsi: Szczawne i Kulaszne**

**UPAMIĘTNIE NIE MORDU ŻYDÓW Z WOLI MICHOWEJ I OKOLIC,
ZAMORDOWANYCH PRZEZ NIEMIECKIEGO OKUPANTA
W LIPCU 1942 r.**

8 lipca 2019 r. (poniedziałek)
Cmentarz żydowski w Woli Michowej

PROGRAM:

9:00 – 10:30

- Powitanie gości
- Przedstawienie historii cmentarza oraz mordu na Żydach dokonanego w lipcu 1942 r. – kpt. mgr Grzegorz Oleniacz, Zastępca Kierownika Działu Penitencjarnego Zakładu Karnego w Łupkowie
- Podziękowanie za trud wykonanej na tym cmentarzu pracy – dr Joanna Potaczek, Dyrektor Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami
- Wystąpienia:
 - Płk Adam Zarzeczny - Dyrektor Zakładu Karnego w Łupkowie
 - dr Roman Bzdyk - Wójt Gminy Komańcza
 - Małgorzata Majka-Onyszkiewicz, Pełnomocnik Wojewody Podkarpackiego ds. mniejszości narodowych i etnicznych
 - Wojciech Wesołkin, *Mord na Żydach w Woli Michowej we wspomnieniach jego ojca Mariana Wesołkina*
- Wystąpienia zaproszonych gości
 - Odsłonięcie tablicy z częścią nazwisk Żydów z Woli Michowej i okolic zamordowanych przez niemieckiego okupanta oraz tablicy informacyjnej
 - Odczytanie przez osadzonych z ZK w Łupkowie części imion Żydów pochowanych na tym cmentarzu oraz części imion i nazwisk zamordowanych.
 - Modlitwa ekumeniczna za zmarłych
 - Złożenie kwiatów
 - Wykonanie utworu muzycznego

Współfinansowano w ramach Stypendium na działania lokalne Forum Dialogu

**MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
WIELOKULTUROWE DZIEDZICTWO EUROREGIONU KARPACKIEGO
NA PRZESTRZENI WIEKÓW**

**8 lipca 2019 r. (poniedziałek)
Ośrodek Kultury w Szczawnem**

Program:

11:30 – 11:45- Rozpoczęcie i wprowadzenie – kpt. mgr Grzegorz Oleniacz – Zastępca Kierownika Działu Penitencjarnego Zakładu Karnego w Łupkowie

11:45 – 12:00- Powitanie gości

12:00 – 12:30 - Wystąpienia

Płk Adam Zarzyczny - Dyrektor Zakładu Karnego w Łupkowie

Dr Roman Bzdyk - Wójt Gminy Komańcza

Dr Piotr Uruski – Poseł na Sejm RP

Małgorzata Majka-Onyszkiewicz - Pełnomocnika Wojewody Podkarpackiego ds. mniejszości narodowych i etnicznych

Dr Joanna Potaczek – Dyrektor Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami

Dr Dawid Lasek - Sekretarz Generalny Stowarzyszenia Euroregion Karpacki Polska
- Wystąpienia zaproszonych gości

12:30 – 12:50

-Prezentacja dziedzictwa historyczno-kulturowego Gminy Komańcza

-Występ zespołu „ŁEM MY” z Komańczy oraz przedstawienie dziedzictwa kulturowego Łemków na ziemi komańczańskiej - Marianna Jara (Zespół „ŁEM MY” z Komańczy)

12:50 – 14:10 – Panel I: *Ochrona i wspieranie dziedzictwa materialnego i niematerialnego*

12:50 – 13:10 dr hab. prof. UMCS Katarzyna Smyk (Przewodnicząca Rady ds. Dziedzictwa Niematerialnego przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Instytut Kulturoznawstwa UMCS), *Pojęcie niematerialnego dziedzictwa kulturowego w myśl konwencji UNESCO 2003*

13:10 – 13:30 dr Jadwiga Stęchły (Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy w Rzeszowie), *Specyfika dziedzictwa kulturowego Podkarpacia*

13:30 – 13:50 mgr Bartosz Romowicz (Burmistrz Ustrzyk Dolnych), *Kultura i wspieranie dziedzictwa narodowego przez jednostki samorządu terytorialnego – aspekty prawno - finansowe*

13:50 – 14:10 mgr Marcin Krowiak (Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku), *Ochrona dziedzictwa materialnego i niematerialnego na przykładzie Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku*

14:10 – 15:00 Obiad

15:00 – 17:20 – Panel II: *Przywracanie pamięci o dziedzictwie historyczno-kulturowym Euroregionu Karpackiego*

15:00 – 15:20 dr hab. prof. PWSZ Sanok Robert Lipelt (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sanoku, Polskie Towarzystwo Historyczne Oddział w Sanoku), *Dieta mieszkańców na pograniczu polsko - ruskim w końcu XIX wieku*

15:20 – 15:40 kpt. mgr Grzegorz Oleniacz (Zastępca Kierownika Działu Penitencjarnego Zakładu Karnego w Łupkowie), *Propagowanie wielokulturowego dziedzictwa istotną formą resocjalizacji poprzez edukację historyczną*

15:40 – 16:00 dr Roman Bzdyk (Wójt Gminy Komańcza), *Współczesne formy popularyzacji dziedzictwa kulturowego istotą rozwoju regionu*

16:00 – 16:20 Martin Meričko (Radny Województwa Preszowskiego, Słowacja), *Zakres i formy popularyzacji dziedzictwa kulturowego w powiecie Humenne*

16:20 – 16:40 Peter Tričák (Starosta Čertižné, Słowacja), *Przywracanie pamięci i ochrona dziedzictwa historyczno-kulturowego w Czerteżne i okolicach*

16:40 – 17:00 Zofia Michniewicz (Prezes Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej Oddział w Jaworowie, Ukraina), *Mogilę pradziada ocal od zapomnienia*

17:00 – 17:20 Dyskusja

18:00 – Kolacja dla uczestników przedsięwzięcia przy muzyce zespołu „Jacy Tacy” z Jaślik

9 lipca 2019 r. (wtorek)

9:00 – 11:00 – Wycieczka szlakiem zabytków ziemi komańczańskiej
(Rozpoczęcie przy Ośrodku Kultury w Szczawnem)

Ośrodek Kultury w Szczawnem

11:00 – 11:10 Rozpoczęcie drugiej części konferencji – dr Joanna Potaczek – Dyrektor Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami

11:10 – 11:30 - Występ w wykonaniu artystów z gminy Tyrawa Wołoska –Weroniki Jonas oraz zespołu „Cover Band”

11:30 – 14:10 – Panel III: *Materialne dziedzictwo Euroregionu Karpackiego*

11:30 – 11:50 dr Joanna Potaczek (Dyrektor Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami), *Cmentarze żydowskie wielokulturowym dziedzictwem pamięci o bieszczadzkich Żydach*

11:50– 12:10 Andriy Vashnyak (Radny Obwodu Zakarpackiego, Pereczyn, Ukraina), *Przykłady dziedzictwa kulturowego na Zakarpaciu*

12:10 – 12:30 mgr Adam Bartosz (Muzeum Okręgowe w Tarnowie), *Romowie w Karpatach*

12:30 – 12:50 Asociatia Cutezătorii Muntilor Satu Mare, Rumunia, *Stan zachowania materialnego dziedzictwa kulturowego w rumuńskiej części Karpat*

12:50 – 13:10 Przerwa kawowa

13:10 – 13:30 Zofia Woźna (Regionalistka, Przewodnicząca Zarządu Osiedla Zasław w Gminie Zagórz), *Obóz pracy przymusowej w Zasławiu – największym cmentarzyskiem bieszczadzkich Żydów i symbolem ich utraconego dziedzictwa*

13:30 – 13:50 dr Ewa Bryła (Stowarzyszenie „Dziedzictwo Mniejszości Karpackich” w Zagórz), *Zabytki obrządku wschodniego – na ratunek niszczonego dziedzictwu*

13:50 – 14:10 Dyskusja

14:10 – 15:00 – Obiad

15:00 – 17:00 Panel IV: *Niematerialne dziedzictwo Euroregionu Karpackiego*

15:00 – 15:20 mgr Leszek Puchała (Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sanoku)
Włodzimierz Marczak – Ukrainiec w Polsce

15:20 – 15:40 Asociatia Cutezătorii Muntilor Satu Mare, Rumunia, *Niematerialne dziedzictwo kulturowe w Karpatach rumuńskich*

15:40 – 16:00 mgr Joanna Albigowska (Zastępca Dyrektora Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami, Zespół Szkół nr 1 w Sanoku), *Historia i kultura niematerialna społeczności żydowskiej na przykładzie Żydów sanockich*

16:00 – 16:20 Agata Kozieradzka (Sekretarz Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami, Ochotnicza Straż Pożarna w Nowosielcach), *Helena Gniewosz z Nowosielec – animatorka edukacji i kultury wśród lokalnej społeczności w okresie międzywojennym*

16:20 – 16:40 mgr Jacek Koszczan (Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Ochrony Dziedzictwa Żydów Ziemi Dukielskiej „Sztetl Dukla”), *Dziedzictwo dukielskich Żydów*

16:40 – 17:00 mgr Lidia Wojciechowska (Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku), *Historia „znaleziona na strychach”*

17:00 – 17:20 Dyskusja, podsumowanie, zakończenie

Wystawy towarzyszące:

- Wystawa eksponatów związanych z życiem codziennym przedwojennych mieszkańców ziemi komańczańskiej - Zakład Karny w Łupkowie
- Wystawa związana z kulturą i tradycją łemkowską - ze zbiorów zespołu „ŁEM MY” z Komańczy
- Wystawa prezentująca dorobek w zakresie ratowania ginącego dziedzictwa Stowarzyszenia „Dziedzictwo Mniejszości Karpackich” w Zagórz
- Wystawa popularyzująca dziedzictwo kulturowe poszczególnych gmin wchodzących w skład Euroregiony Karpackiego.

Konferencja ma charakter interdyscyplinarny i skierowana jest do naukowców, regionalistów oraz praktyków – historyków, socjologów, kulturoznawców oraz wszystkich podejmujących badania dotyczące wielokulturowości w krajach leżących w obrębie Euroregionu Karpackiego. Do wszystkich tych, którzy w swoich badaniach poruszają poszczególne aspekty społeczne, kulturowe, religijne, narodowościowe, zarówno w obrębie swoich nauk, jak i interdyscyplinarnie.

Konferencja ta to zarówno propozycja ukazania zagadnień wielokulturowości tego regionu w świetle spojrzenia z perspektywy badaczy polskich i zagranicznych, jak również podkreślenia powiązań i zależności między nimi. Interdyscyplinarny charakter konferencji ma za zadanie ukazanie wielokulturowego procesu przemian na badanym terenie, jak również przedstawienie ich przez pryzmat różnorodności społecznej, kulturowej, narodowej i religijnej na przestrzeni wieków.

Zasadniczą potrzebą konferencji jest cykliczna wymiana poglądów i doświadczeń naukowców, regionalistów i praktyków prowadzących badania z zakresu poruszanych kwestii. Ma ona za zadanie utworzenie platformy do porównania doświadczeń z perspektywy różnych aspektów badań z powyższych dziedzin, stworzenie poszczególnym badaczom

możliwości zaprezentowania swojego dorobku naukowego oraz szansy nabycia nowych doświadczeń w skali międzynarodowej.

Pragniemy aby konferencja ta była przedsięwzięciem cyklicznym, służącym podsumowaniu, przeglądowi i nakreśleniu kierunków prowadzonych badań.

Rada naukowa:

Dr hab. prof. PWSZ Sanok Robert Lipelt, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Sanoku,

Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Sanoku

Dr hab. prof. UMCS Katarzyna Smyk, Przewodnicząca Rady ds. Dziedzictwa

Niematerialnego przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Instytut

Kulturoznawstwa Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie

Dr Jadwiga Stęchły, Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy w Rzeszowie

Mgr Leszek Puchała, Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sanoku

Mgr Jerzy Ginalski, Dyrektor Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

Dr Hubert Ossadnik, Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

Dr Roman Bzdyk, Wójt Gminy Komańcza

Mgr Bartosz Romowicz, Burmistrz Ustrzyk Dolnych

Dr Joanna Potaczek, Dyrektor Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami

Mgr Marcin Krowiak, Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

Mgr Adam Bartosz, Muzeum Okręgowe w Tarnowie

Dr Ewa Bryła, Stowarzyszenie „Dziedzictwo Mniejszości Karpackich” w Zagórz

Mgr Andrzej Potocki, historyk, regionalista, autor wielu publikacji i książek historycznych

Mgr Robert Bańkosz, Zastępca Kierownika Biura Burmistrza Sanoka

Mgr Andrzej Szczerbicki, Prezes Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Oddział Bieszczadzki

Mgr Jacek Łeszega, Dyrektor Bieszczadzkiego Centrum Turystyki i Promocji w Ustrzykach Dolnych

Komitet organizacyjny:

Mgr Marcin Krowiak, Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

Kpt mgr Grzegorz Oleniacz, Zastępca Kierownika działu Penitencjarnego Zakładu Karnego w Łupkowie

Mgr Krystyna Galik Harhaj, Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Komańczy

Agata Kozieradzka, Sekretarz Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami, Ochotnicza Straż Pożarna w Nowosielcach

Włodzimierz Kozieradzki, Członek Zarządu Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami,

Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Nowosielcach

Mgr Adam Dańczak, Wójt Gminy Jaśliska

Mgr Marek Bańkowski, Wójt Gminy Bukowsko

Mgr Mariusz Bałaban, Wójt Gminy Besko

Mgr Paweł Królikowski, Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Bukowsku

Mgr Alicja Majdosz, Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Jaśliskach

Mgr Magdalena Gajewska, Wójt Gminy Zarszyn

Mgr Teresa Brzeżawska-Juszczak, Wójt Gminy Tyrawa Wołoska

Mgr Joanna Albigowska, Zastępca Dyrektora Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami, Zespół Szkół nr 1 w Sanoku

Mgr Jacek Łeszega, Dyrektor Bieszczadzkiego Centrum Turystyki i Promocji w Ustrzykach Dolnych

Mgr Robert Bańkosz, Zastępca Kierownika Biura Burmistrza Sanoka

Mgr Bogumiła Bętkowska, Naczelnik Wydziału Kultury Urzędu Gminy Zarszyn

Mgr Beata Nawalaniec, Wydział Kultury Urzędu Gminy Zarszyn

Mgr Jacek Koszczan, Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Ochrony Dziedzictwa Żydów Ziemi Dukielskiej „Sztetl Dukla”

Mgr Piotr Sikora, Urząd Gminy Jasło

Dr Joanna Potaczek, Dyrektor Centrum Dialogu Między Religiami i Narodami

Patronat medialny:

Polskie Radio
RZESZÓW

Podkarpacka
HISTORIA
www.podkarpackahistoria.pl

nowiny
GAZETA • CODZIENNA

nowiny24

KORSO.PL

RBR.INFO.pl